Wychodzi raz w tygodniu. Kraków, dnia 14 listopada 1936 r. Porto opłacone ryczałtem.

ROK XIX. Numer 37.

PRZEGLĄD KUPIECKI

ORGAN ZWIĄZKU STOWARZYSZEŃ KUPIECKICH MAŁOPOLSKI ZACHODNIEJ

Dziś w Kinoteatrze Dźwiękowym „WANDA", św. Gertrudy 5.

Dwie godziny silnych wrażeń!

PAN Z MILIONAMI

Najdowcipniejsza komedia muzyczna

W rolach głównych: - Niezrównany, czarujący, porywający

GARY COOPER

JEAN ARTHUR GEORGE BANCROFT

Poranki Filmowe

W sobotę, dnia 14 listopada o godz. 3-ciej popoł.

W niedzielę, dnia 15 listopada o godzinie 10-tej i 12-tej

KRÓL KOBIET

Ceny miejsc od 50 groszy.

Kto

nie nabył dotychczas losu I klasy winien zakupić natychmiast los do II-ej klasy

w słynnej kolekturze

BRACIA SAFIER **KRAKÓW Rynek Gł. 6**

Ceny losów do II klasy:

Ćwiartka zł 20'-

Połówka zł 40'-

Cały los zł 80'-

Wpłatę za losy prosimy uskutecznić na konto P. K. O. Nr. **414.400**

Zwyczaje handlowe

Komisja dla ustalania zwyczajów handlowych Izby P. H. we Lwowie wydała ostatnio nast. orzeczenia:

W przemyśle garbarskim, przy przyjmowaniu skór surowych do przerobu na skóry podeszwowe, cena jednostkowa zostaje zazwyczaj umówiona od ilości kilogramów skór gotowych, t.j. skór wyprodukowanych. Niema natomiast w przemyśle garbarskim zwyczaju handlowego, wedle którego przyjętem by było ustalanie ceny gatunkowej skór podeszwowych w stosunku do ilości skór surowych względnie, by od ceny garbunkowej, ustalonej za 1 kilogram gotowej skóry podeszwojej, potrącano pewną kwotę za każdą skórę surową, czyli by garbarz udzielał pewnej ryczałtowej bonifikaty od każdej skóry surowej. Tego rodzaju ułożenie się stron uważać należy w przemyśle garbarskim za umowę indywidualną.

Odnośnie do kwestii, czy po umowie garbunkowej, przedstawionej w piśmie Sądu mógł garbarz wykalkulować, że zysk jego będzie tego rodzaju, że mimo potrącenia wyniknie na jego korzyść jeszcze pewna nadwyżka, Izba nie może zająć stanowiska, z uwagi na rozliczne elementy, które należy w konkretnym wypadku wziąć pod rozwagę, jak wydajność oraz przeciętna waga skóry surowej, sposób garbowania itp. okoliczności. Wobec powyższego Izba jest zdania, że merytorycznej opinii mógłby udzielić jedynie rzeczoznawca po dokładnym zapoznaniu się z całokształtem sprawy. (L. 9059/II).

Zarówno w handlu wapnem i cementem, jak i w handlu artykułami żelaznymi, umowa przewidująca zapłatę ceny kupna w ciągu 4-ch lat znacznie odbiega od ogólnie w handlu tymi artykułami przyjętych warunków płatności. W tym stanie rzeczy nie może być mowy o wytworzeniu się zwyczaju handlowego w odniesieniu do kalkulacji cen towaru przy zawieraniu tego rodzaju umów, które uważać należy za zupełnie wyjątkowe w handlu wspomnianymi artykułami i tym samym nie mogą takie transakcje stanowić podstawy do wytworzenia się zwyczajów handlowych. O ile natomiast transakcja na tego rodzaju warunkach kredytowych doszła do skutku, wówczas jest zrozumiałe i racjonalne, że sprzedający kalkuluje w takim wypadku cenę wyższą zależnie od umowy.

(L. 15658/II).

W handlu drewnem nie ustalił się dotychczas zwyczaj handlowy, któryby — w braku wyraźnego odmiennego zastrzeżenia w umowie — nadawał kupującemu drzewostan do eksploatacji prawo własności karpiny i pniaków.

(L. 14638/I).

Ekonomia policyjna

„Polityka Gospodarcza" pisze:

Zaraz po wybuchu wojny, gdy dowóz do państw centralnych został zamknięty i wprowadzono kartki żywnościowe, ogłoszono również ceny maksymalne i surowe kary za ich przekraczanie. System ten później rozbudowano, wprowadzając specjalną ustawę o walce z lichwą wojenną i specjalne urzędy do zwalczania lichwy. Cała ta instytucja walki z lichwą i spekulacją przetrwała długo — aż do czasów polskich, a działalność swą zakończyła dopiero wtedy, kiedy skutkiem coraz bardziej postępującej dewaluacji wszelkie normowanie cen stało się wogóle niemożliwe.

W początkach Państwa Polskiego, kiedy przywóz stał się możliwy, ale ceny skutkiem spadku waluty szły raptownie w górę, uznano za konieczne chwycić się bardziej drakońskich środków przeciw spekulacji. Wprowadzono **karę śmierci dla spekulantów,** zwanych wówczas paskarzami. W roku 1919, wkrótce po wprowadzeniu tej ustawy, wykonano rzeczywiście jeden wyrok śmierci, aby dać odstraszający przykład. Dalszych wyroków już nie wykonywano. Nie dlatego, że spekulacja ustała, lecz dlatego, że zbyt wielu ludzi trzebaby rozstrzelać.

W latach 1922 i 23 wielokrotnie dokonywano aresztowań za podwyższanie cen. O aresztowaniach ogłoszono w gazetach, chętnie prowadzono aresztowanych ostentacyjnie przez miasto. Mimo to drożyzna nie ustawała. Walka z nią była efektowna, ale nie efektywna. Środki odstraszające były skuteczne tylko na krótką metę. Przy trwałej tendencji zwyżki cen — zawodziły.

Podobnie miała się rzecz z odstępnem za mieszkania, podlegające ochronie lokatorów. Odstępne było przestępstwem, surowo karanem. Ale kary na nic się nie zdały. Albowiem gospodarczy stan rzeczy był taki, że każdy, kto chciał dostać mieszkanie, musiał zapłacić i płacił odstępne, a każdy, kto się wyzbywał mieszkania, brał odstępne. Powoli odstępne stawało się rzeczą godziwą, wreszcie stało się powszechnie uznanym zwyczajem. Wówczas zaprzestano „walki" z odstępnem. Ekonomia policyjna skapitulowała przed życiem.

Wszyscy pamiętamy z lat dawnych „walkę" z umowami, zawieranemi w obcej walucie. Umowy te wynikały jednak z realnych, gospodarczych przesłanek. Stawały się rzeczą powszechną. Stawały się zjawiskiem typowem w życiu gospodarczem. Wreszcie stały się godziwe. Wówczas — w r. 1923 — zaniechano z niemi walki. Ekonomia policyjna skapitulowała.

PRZEGLĄD KUPIECKI

ORGAN ZWIĄZKU STOWARZYSZEŃ KUPIECKICH MAŁOPOLSKI ZACHODNIEJ.

Rok XIX. **Kraków, dnia 14 listopada 1936** **Nr. 37.**

Cena abonamentu:

Abonament kwartalny 4 zł
„ półroczny 8 zł
„ roczny 16 zł

Prenumeratę i ogłoszenia przyjmują wszystkie biura dzienników i ogłoszeń

Godziny urzędowe Redakcji od 6 do 7 wiecz. Rękopisów Redakcja nie zwraca.

Redakcja i administr. **Kraków, Grodzka 43.** Telefon Nr. 132-67

Konto P. K. O. Nr. 400.342.

Ogłoszenia:

Wiersz milim. 1 szp. na okładce 40 groszy
Wiersz milim. 1 szp. na I str. okładki 60 groszy
Wiersz milim. 1 szp. w tekście 60 groszy
Cała strona okładki Zł 200 Pół strony okładki Zł 100
Ćwierć strony Zł 50 Ósma strony Zł 25
Cała strona w tekście Zł 450, Pół strony Zł 230
Ćwierć strony Zł 120 Jedna ósma strony Zł 60

KAPELINY
HÜCKLA i SCHLE'A
PASY SOLEIL
i wszelkie przybory modniarskie
poleca
M. GLETZER
KRAKÓW
ULICA GRODZKA 39
Olbrzymi wybór i najtańsze ceny
HURT! DETAL!

Nowość!
Karo-Franck
przyprawa do kawy w kostkach
przynosi:



duży popyt, szybki zbyt i lepszy zysk!

„LUX" **TEODOR DEMBITZER**
PRZEDSIĘBIORSTWO ELEKTROTECHNICZNE
KRAKÓW, MIKOŁAJSKA 5
Telefon 133-35 **Telefon 133-35**
Ceny niskie
Urządzenia światła elektrycznego i dzwonków elektrycznych
Wszelkie naprawy i przeróbki
Żarówki oszczędnościowe od 90 groszy.

ALEKSANDER FISCHHAB



Segregatory i skoroszyty PROCNERA
marki **„APRO"**
są najlepsze

TEOFIL HYLA Składy węgla, koksu i drzewa
Kraków, Warszawska 25 / Warszawska 31a Telefon 170-00
ODDZIAŁY: ul. Kazimierza Wielk. 93 — ul. Jul. Lea 93 — ul. Czarnowiejska 43

Marszałek Śmigły-Rydz

W tej chwili, w której na Zamku Królewskim w Warszawie odbywał się uroczysty akt wręczenia buławy marszałkowskiej Naczelnemu Wodzowi Armii Polskiej Śmigłemu-Rydzowi — cała Polska była wzruszona. Była to bowiem uroczystość jedyna w swoim rodzaju, uroczystość podniosła i budująca. Marszałka Polski jest zaszczytne nietylko dla doniosłej roli, jaką Marszałek odgrywa w naszym życiu politycznym i społecznym kraju, ale i dla wspaniałej tradycji historycznej, jaka opromienia buławę marszałkowską, dla wiekopomnych nazwisk poprzednich Marszałków Polski — Józefa Piłsudskiego i Focha.



Polska miała dotychczas dwóch Marszałków. Pierwszy, to nieśmiertelny Józef Piłsudski, twórca Polski Niepodległej i wielki Nauczyciel społeczeństwa. Była to osobistość fascynująca, której każda chwila życia ma znaczenie historyczne. Drugim Marszałkiem Polski — był Foch, wielki wielki syn zaprzyjaźnionej z nami Francji, którego geniusz wojenny zabłysnął ogromnym blaskiem w dniach pożogi światowej, kiedy padały trony i kruszyły się w piasek wielkie twory państwowe. Dlatego miano i stanowisko

Marszałek Śmigły-Rydz zasłużył sobie rzetelnie na to wielkie miano i stanowisko. Jako żołnierz Marszałka Piłsudskiego umiał poprowadzić robotę niepodległościową w sposób, budzący podziw społeczeństwa i uznanie Wodza. Jako Naczelny Wódz Armii po zgonie Józefa Piłsudskiego zdołał sobie pozyskać miłość i oddanie ze strony wszystkich warstw społeczeństwa polskiego oraz cześć i uznanie ze strony mocarstw. Jego pamiętna podróż do zaprzyjaźnionej Francji była nietylko symbolem nierozerwalności

sojuszu polityczno-wojskowego z Francją, ale i widomą manifestacją czci i uznania ze strony narodu francuskiego dla czarującej indywidualności Marszałka Śmigłego Rydza. Dlatego całym poczuciem słuszności i prawdy historycznej mógł Pan Prezydent Rzeczypospolitej przemówić do Marszałka Śmigłego Rydza w dniu 10 listopada 1936 r. na Zamku Króleswskim w Warszawie.

Dzisiejszy dzień jest dla mnie dniem wielce radosnym, a jestem pewny, że będzie on radosny w całej Polsce, zaznaczając się w historii naszego odrodzonego Państwa jako moment wysokiej doniosłości.

W dniu tym wręczam Ci, Naczelny Wodzu, buławę marszałkowską, jako symbol Twej doniosłej roli w Państwie. Buława hetmańska, którą za chwilę Ci podam, nie jest jedynie oznaką najwyższego stopnia wojskowego.

Współczesna rzeczywistość wymaga zrozumienia tego uroczystego aktu w znaczeniu szczególnie szerokim. Masz razem z Prezydentem Rzeczypospolitej, szanując jego obowiązki konstytucyjne, prowadzić Polskę ku najwyższej świetności. Tytuł do tej roli sam sobie wyrąbałeś poprzez długoletni trud. Tym trudem współpracując bezpośrednio z wielkim naszym Marszałkiem, przyczyniałeś się zawsze szczęśliwie do stworzenia i ugruntowania naszej niepodległości.

Niech więc dzisiejsza uroczystość, związana z Twoją osobą i odczuta radośnie w całej Rzeczypospolitej, jeszcze więcej wzmocni Twego ducha w pracy dla drogiej nam Ojczyzny.

Marszałek Śmigły Rydz jest uosobieniem najmilszych cnót dobrego żołnierza i mądrego męża stanu. Jest człowiekiem skromnym i rzadko inteligentnym. Nie cechuje go nic z dzisiejszych wodzów politycznych poszczególnych krajów. W skali historycznej ma znacznie większe zasługi dla Polski niż Mussolini dla Włoch lub Hitler dla Niemiec. A jednak nie próbuje dyskontować tych swoich zasług przez okazywanie pychy, tromtadractwa i hałaśliwości. Nie zabiera się do pracy z pewnością siebie i zarozumialstwem. Cicho i skromnie chciałoby się powiedzieć — niepewnie — zwierza się Marszałek Śmigły Rydz:

Gdy patrzę w tej chwili na księgę rozrachunku mego życia to dzień dzisiejszy nie jest zapisany po tej stronie, która zawiera dorobek mego życia, ale widzę go po stronie, która zawiera dług mego życia. Dług, który mam dopiero do spłacenia. Spada na mnie trudne zadanie: przekazania niepomniejszonej tej buławy i tej godności, która została otoczona najwyższym blaskiem chwały i niezmierzoną głęboką zasługą Pierwszego Marszałka Polski, przekazania jej następnym pokoleniom, trudzącym się w służbie Ojczyzny.

Jeżeli trudno jest przewidywać rezultaty swej pracy wtedy, kiedy ona łączy się z losem narodu, znajdującym się w ręku Opatrzności, jeżeli zuchwalstwem jest dawać w tych okolicznościach jakiegokolwiek zapewnienia, to sądzę, że wolno jest człowiekowi zawsze dać jedno zapewnienie: Zapewnienie czystości intencyj i zamierzeń i rzetelności wysiłków.

Polska wierzy jednak nietylko w kryształową czystość intencyj i zamierzeń i w rzetelność wysiłków, ale i w mądrość i szlachetność czynów Marszałka Śmigłego Rydza. Z całym poczuciem wiary w spokój i bezpieczeństwo składa kraj w ręce Marszałka Śmigłego Rydza najwyższą godność, jaką ma do rozporządzenia, składa w Jego ręce swój los.

Należy żywić nadzieję, że siła charakteru i ducha Marszałka Śmigłego Rydza przejawiać się będzie nietylko w Jego działaniach bezpośrednich, ale będzie promieniowała również na całe życie w kraju. Niech szlachetny blask, jaki promieniuje ze srebrnej buławy marszałkowskiej zabije wszelkie siły ciemne, grasujące po kraju i pomnażające rejestr nieszczęść i nędzy w Polsce. Niech kryniczna czystość charakteru Marszałka Śmigłego Rydza wyrzuci po za nawias życia społecznego wszystko to, co jest w Polsce wsteczne, kołtuńskie, brudne i niesamowite, wszystko to, co pachnie trupią zgnilizną a nie świeżym życiem. Społeczeństwo oczekuje wiele od Marszałka Śmigłego Rydza. Oczekuje też wiele po Nim kupiectwo, szczególnie kupiectwo żydowskie, będąc dziś prawdziwym pariasem w życiu gospodarczo-społecznym kraju, żyjące właściwie nie na torze życia, ale na jego marginesie.

FABRYKA OSTRZY DO GOLENIA „Caromstal“ Sp. z o. o.

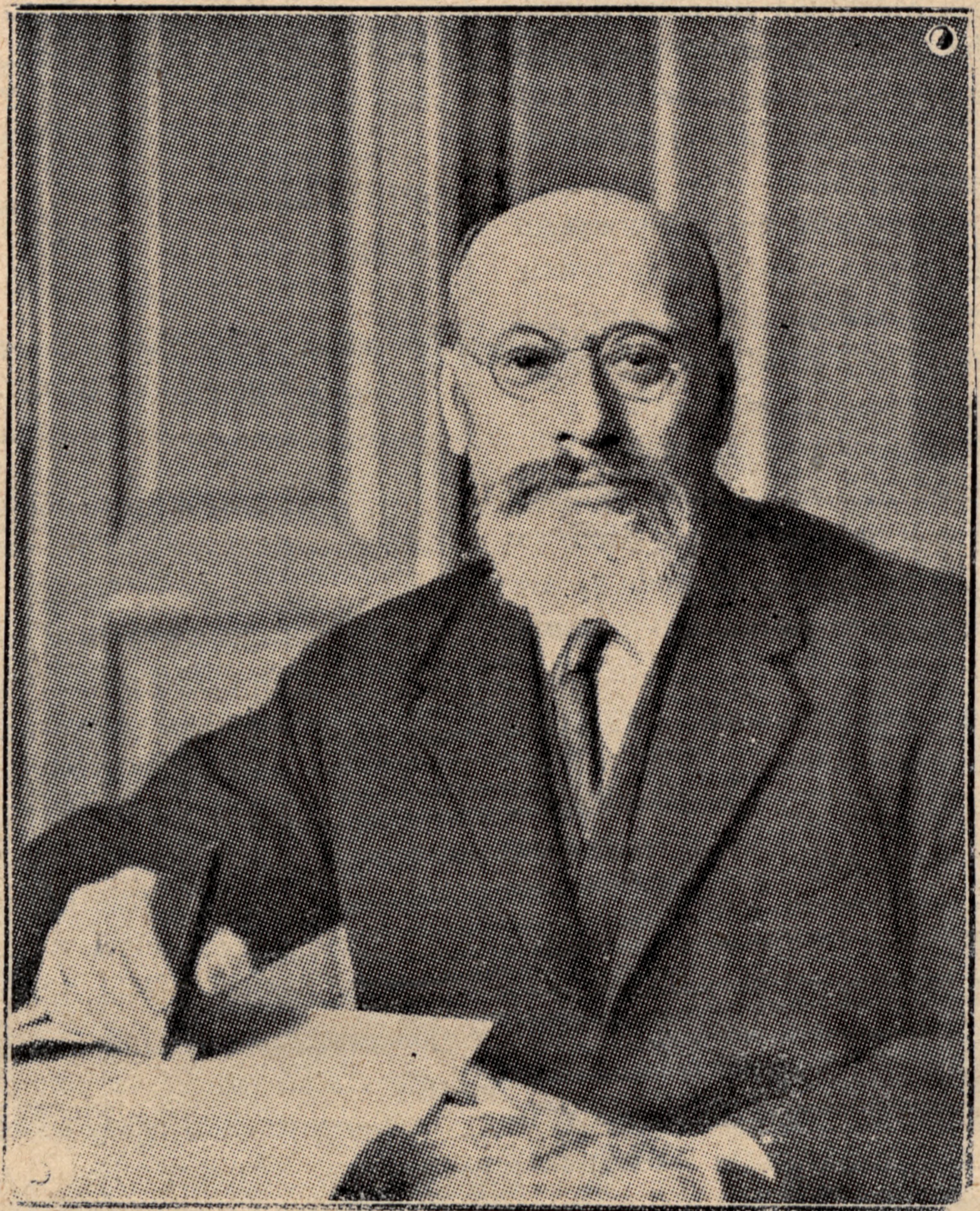


Proszę o brzytewki **TOLEDO** gdyż jedynie te ostrza zadowoliły mnie całkowicie.

Centralna sprzedaż przez firmę „TOLEDO“ Sp. z o. o.
Kraków, ul. Basztowa 9. — Telefon Nr. 150-17

CZEKOLADA
A. PIASECKI S. A.

Błp. Dr. OZJASZ THON



We środę, 11 b.m. zakończył życie jeden z największych Żydów, jakiego Polska wydała i jeden z nielicznych przywódców żydostwa światowego — b. poseł, rabin dr. Ozjasz Thon.

Błp. Dr. Thon był w pełnym tego słowa znaczeniu bojownikiem interesów politycznych, społecznych i gospodarczych Żydów polskich. Nie było akcji, związanej z losem żydostwa polskiego, w której by błp. dr. Thon nie brał swego znakomitego udziału, a jakże często akcje takie sam inicjował i im przewodził. Był to polityk wielkiego formatu, mądry Mąż stanu żydostwa, mówca z Bożej łaski i Mistrz pióra. Na terenie parlamentarnym gdzie przez 16 lat wprawną i energiczną dłonią sterował bieg spraw żydowskich, fascynował swymi porywającymi mowami,będącymi mistrzowskim kunsztem oratorstwa. Na łamach pism, które wzbogacał swymi artykułami i pracami publicystycznymi, czarował słuchaczy niepospolitą głębią ducha, olśniewającą formą, prawdziwie gallijską jasnością i proroczą trafnością wypowiadanych sądów. Z kazalnicy Synagogi Żydów Postępowych w Krakowie uczył wiernych swych naukami mądrymi, cnotliwymi i szlachetnymi, jako polityk był zręczny i stanowczy, jako duszpasterz był wzniosły, szlachetny i bogobojny, jako mówca był porywający i budujący, jako uczony był wielostronny i głęboki, jako pisarz był umysłem jasnym, bystrym i otwartym, jako człowiek był dobrym i współczującym z wszelką kreaturą ludzką. Wycisnął On olbrzymie piętno na współczesnej umysłowości żydowskiej, był wychowawcą kilku pokoleń, był Nauczycielem i Mistrzem całego żydostwa polskiego.

Błp. Dr. Thon umiał połączyć żarliwą miłość do żydostwa z wysokim i gorącym poczuciem przywiązania do Państwa polskiego. Był to **wzór pięknego typu Żyda i ofiarnego patrioty polskiego.**

Krakowskie Stowarzyszenie Kupców miało zaszczyt zaliczać się do jednego z tych odcinków pracy, którym błp. Zmarły stał blisko. Kilkakrotnie też w sali naszego Stowarzyszenia rozbrzmiewał głos błp. Dr. Thona jak zwykle mistrzowski jak zwykle głęboki, jak zwykle porywający.

Kupiectwo żydowskie łączy się dziś z całym światem żydowskim w bólu po stracie ukochanego Przywódcy i w głębokim hołdzie chyli czoło nad śmiertelnymi szczątkami błp. Dra Ozjasza Thona.

O ILE KSIĘGI

Dzienniki uproszczonej księgowości wykonane według przepisów Władz Skarbowych

to tylko

„PROCNERA“

a to ze względu:
1. Na dobry gatunek papieru
2. Precyzyjny raster
3. Solidną oprawę

Uwaga na markę ochronną.

Zmiana przepisów o kupcach rejestrowych

Kupcem rejestrowym jest w pojęciu kodeksu handlowego kupiec, który prowadzi przedsiębiorstwo zarobkowe, — a więc tak handlowe jak i przemysłowe — **w większym rozmiarze.**

Z charakteru kupca rejestrowego wynika przymus **wpisania firmy do rejestru handlowego.**

Obecnie rozporządzeniem z dnia 23 października 1936 r. określił Pan Minister Przemysłu i Handlu, jakie przedsiębiorstwa zarobkowe należą do **„prowadzonych w większym rozmiarze"**, a więc podlegają przymusowemu wpisaniu do rejestru handlowego.

Równocześnie z wejściem w życie powyższego rozporządzenia straciło moc obowiązującą rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 2 lipca 1934r r.

W świetle rozporządzenia z dnia 23 października 1936 r. obowiązującego od dnia 5 listopada 1936 r. kupcem rejestrowym jest takie przedsiębiorstwo zarobkowe (handlowe lub przemysłowe), które albo

1) posiada warunki wyraźnie tym rozporządzeniem przepisane, albo też

2) nie posiada wprawdzie tych warunków, jednak zostało przez Izbę Przemysłowo-Handlową, w zakresie jej uprawnień tym rozporządzeniem nadanych, uznane za kupca rejestrowego.

W wypadku 1) podlega przedsiębiorstwo obowiązkowi rejestrowemu z mocy samego rozporządzenia, — w wypadku 2) tylko o tyle, o ile Izba Przemysłowo-Handlowa obowiązek ten na dane przedsiębiorstwo nałożyła.

Ad 1)

Z mocy samego rozporządzenia należą do kupców rejestrowych następujące przedsiębiorstwa zarobkowe:

a) wszystkie przedsiębiorstwa handlowe wykupujące świadectwo przemysłowe I. kategorii handlowej.

b) z przedsiębiorstw handlowych wykupujących świadectwo przemysłowe II. kategorii handlowej, te

I. które trudnią się sprzedażą detaliczną czyli sprzedażą wszelkiego rodzaju towarów w mniejszych ilościach zarówno drobnym kupcom jak i spożywcom,

II. które trudnią się czynnościami komisowymi, ekspedycyjnymi, przewozowymi, a nie utrzymują odrębnych oddziałów i filii,

III. samodzielne biura pośrednictwa handlowego, a więc biura wywiadowcze, informacyjne, pogrzebowe i wszelkie biura pośrednictwa handlowego.

Wszystkie pod I. II. i III. wyliczone przedsiębiorstwa handlowe są kupcami rejestrowymi i obowiązane są do wpisania swej firmy do rejestru handlowego, chyba, że sąd rejestrowy uzna, że dane przedsiębiorstwo nie jest prowadzone w większym rozmiarze i przymusowi rejestrowemu nie podlega.

Orzeczenie sądu rejestrowego o niepodleganiu przymusowi rejestrowemu zostanie wydane na wniosek kupca. O ile kupiec odnośny wniosek postawi, sąd rejestrowy zasięgnie opinii właściwej Izby Skarbowej i Handlowo-Przemysłowej. Izba Skarbowa i Izba Handlowo-Przemysłowa mają swoje opinie przedłożyć sądowi do trzech miesięcy.

O ile opinie powyższych Instytucyj nie zostaną przedłożone sądowi w trzech miesiącach, orzeknie sąd rejestrowy na podstawie przedłożonych mu przez kupca, względnie przez siebie zbadanych, materiałów.

c) kupcami rejestrowymi z mocy samego rozporządzenia są dalej: wszystkie przedsiębiorstwa zarobkowe wykupujące świadectwa przemysłowe I., II., III., IV. i V. kategorii przemysłowej.

O ile jednak chodzi o przedsiębiorstwa zarobkowe, zaliczone wprawdzie do jednej z wyż wymienionych kategoryj przemysłowych, będące jednak przedsiębiorstwami ubocznymi gospodarstw rolnych, a więc np. gorzelnie, rolnicze, cegielnie, młyny parowe prowadzone w gospodarstwach rolnych, to te przedsiębiorstwa będą tylko wtedy podlegać przymusowi rejestrowemu, a więc będą kupcami rejestrowymi, jeżeli przerabiają one więcej niż 50% produktów obcych,

W niedzielę, dnia 15 bm. odbędzie się **o godz. 6'30 wiecz.** w lokalu Krak. Stowarzyszenia Kupców. ul. Grodzka 43

ZGROMADZENIE KUPCÓW

podczas którego adw. **Dr. Zygmunt Spingarn** wygłosi referaty n. t.:

1) **„Co każdy kupiec wiedzieć winien o obowiązku rejestracji w Sądzie handlowym oraz o obowiązku prowadzenia ksiąg handlowych“. - Sprawa ta jest obecnie niezmiernie aktualna z uwagi na zmianę dotychczasowych przepisów w tej materii.**

2) **„Czy niebezpieczeństwo wypowiedzenia lokali handlowych jest już zażegnane“. - Prawo wypowiedzenia lokali handlowych jest nadal utrzymane, a jedynie od posiadania pewnych warunków zależy odroczenie terminu wypowiedzenia. Należy więc być dokładnie poinformowanym o stanie sprawy, aby nie stanąć przed przykremi niespodziankami.**

Po odczycie, referent będzie udzielał indywidualnych wyjaśnień.

Z uwagi na wysoką aktualność spraw, będących przedmiotem Zgromadzenia, o liczny udział Członków Stowarzyszenia uprasza

Prezydjum
Krak. Stowarzyszenia Kupców

a więc nie pochodzących z gospodarstw rolnych, do których należą.

Stwierdzenie okoliczności, czy takie przedsiębiorstwo w gospodarstwie rolnym się znajdujące przerabia więcej niż 50% obcych produktów, a więc niepochodzących z własnego gospodarstwa rolnego, należy do Izby Rolniczej. Czasem miarodajnym dla oceny jest rok gospodarczy poprzedzający zgłoszenie do rejestru.

d) Przedsiębiorstwa zarobkowe wykupujące świadectwa przemysłowe kategorii VI. VII. i VIII. przemysłowej, jeżeli równocześnie wytwórcy posiadają zakłady sprzedaży artykułów przez siebie wyprodukowanych, a dla tych zakładów wykupują świadectwa przemysłowe I. i II kategorii handlowej, a więc np. mniejsze fabryki obuwia, jubilerzy wyrabiający własne produkty, wytwórnie ozdobnych firanek i t. d., są również kupcami rejestrowymi.

e) Kupcami rejestrowymi są dalej wszystkie przedsiębiorstwa zarobkowe, których obrót przewyższa kwotę 100.000 zł. rocznie, bez względu na kategorię świadectwa przemysłowego.

Dla oceny wysokości obrotu decyduje rzeczywisty obrót ustalony prawomocnym orzeczeniem Władzy Skarbowej przy wymiarze podatku od obrotu za ostatni rok, względnie obrót uzyskany ze sprzedaży artykułów, od których się pobiera scalony podatek obrotowy, oraz artykułów zwolnionych od państwowego podatku przemysłowego.

Jeżeli przeto kupiec będzie od pewnych artykułów opłacał podatek obrotowy, od innych artykułów podatek scalony, a od innych wogóle nie będzie opłacał podatku, jako zwolnionych od podatku przemysłowego, to decydującym dla oceny obrotu będzie łączny obrót ze wszystkich powyższych źródeł.

Również w wypadku, gdy przedsiębiorstwo posiada kilka zakładów handlowych lub przemysłowych, dla ustalenia wysokości obrotu w celach rejestrowych decydującą będzie suma obrotów ze wszystkich zakładów handlowych lub przemysłowych, należących do danego przedsiębiorstwa.

f) wreszcie są kupcami rejestrowymi z mocy samego rozporządzenia wszystkie banki, kantory wymiany z wyjątkiem spółdzielni kredytowych.

Ad 2)

Na podstawie orzeczenia właściwej Izby Przemysłowo-Handlowej będą należeć do kupców rejestrowych, a więc obowiązane będą do wpisania swej firmy do rejestru handlowego bez względu na wysokość obrotu:

a) przedsiębiorstwa handlowe posiadające patent handlowy kategorii II., a nie należące z mocy samego rozporządzenia do kupców rejestrowych (wymienione wyżej pod 1) b.).

b) wszystkie przedsiębiorstwa zarobkowe nie odpowiadające wprawdzie warunkom rozporządzenia cytowanego, prowadzone jednak przez kilku spólników na zasadzie umowy, a więc wszelkie choćby najdrobniejsze spółki jawne lub komandytowe.

W tych wszystkich wypadkach, w których wpis do rejestru handlowego zależy od orzeczenia Izby Handlowo-Przemysłowej, może również Izba Przemysłowo-Handlowa orzec, że dane przedsiębiorswo straciło swój charakter kupca rejestrowego, a więc może być z rejestru handlowego wykreślone.

Gdyby jednak przedsiębiorstwo zaliczone do kup-

OŁÓWKI GRAFITOWE, KOPIOWE i KOLOROWE DLA SZKÓŁ, BIUR i RYSOWNIKÓW

POLECA: Polska Fabryka Ołówków

L. i C. HARDTMUTH-LECHISTAN

SP. AKC. W KRAKOWIE

Gener. zastępstwo: Bernard Ratz Kraków, Czarnowiejska 70

Do nabycia we wszystkich składach papierniczo-piśmienniczych

ców rejestrowych na mocy orzeczenia Izby Przemysłowo-Handlowej, nabyło w międzyczasie warunki kupca rejestrowego z mocy samego rozporządzenia, to naturalnie Izba Przemysłowo-Handlowa nie może orzec utraty charakteru kupca rejestrowego dla danego przedsiębiorstwa.

Wreszcie są kupcami rejestrowymi również takie przedsiębiorstwa, które z mocy ustawy zwolnione są od wykupna świadectwa przemysłowego, jeżeli zobowiązane byłyby do wykupna świadectw kategorii uzasadniających wpis do rejestru, gdyby nie miały zwolnienia.

Adwokat Dr. Zygmunt Spingarn.

Kronika.

O PÓŁROCZNE ŚWIADECTWA PRZEMYSŁOWE DLA POŚREDNIKÓW HANDLOWYCH.

Komisja podatkowa Izby przemysłowo-handlowej we Lwowie, omawiając sprawę przedłużenia na rok 1937 mocy obowiązującej okólników ulgowych, dotyczących wykupna świadectw przemysłowych, m. i. uchwaliła domagać się, by pośrednicy handlowi, wykupujący świadectwa przemysłowe kategorii II b., uprawnieni byli do wykupna półrocznego świadectwa tej kategorii, o ile obrót ich prowizyjny w stosunku rocznym przekracza kwoty 7.500 zł. Ten sam postulat wysunięto odnośnie do biur pośrednictwa komisowego z tym, że biura te miałyby prawo wykupna półrocznego świadectwa przemysłowego II kategorii handlowej, o ile obroty ich nie przekraczają rocznie kwoty zł. 14.000.

P. T. Abonenci „Przeglądu Kupieckiego" oraz Członkowie Krak. Stowarzyszenia Kupców mogą otrzymać zniżki na nowy sezon do kina „Wanda" w Adm. „Przegl. Kupieckiego".

ZWYŻKA CEN TEKTURY SUROWEJ.

Niektóre branże skartelizowane zastosowały ostatnio dalszą zwyżkę cen. Chodzi tutaj m. in. o tekturę surową, która, jak wiadomo, jest artykułem pierwszej potrzeby w przemyśle budowlanym, jako podstawowy artykuł przy wyrobie papy dachowej. Firma „Tektura surowa", która jest odgałęzieniem syndykatu „Centropapieru" i która sprzedaje łącznie tekturę surową do produkcji papy dachowej, zawiadomiła wszystkich odbiorców, że z dniem 27 października podwyższa ceny papieru o 15 proc., to znaczy o zł. 6.— na 100 kg., bez względu na gatunek papieru.

Zwyżka tektury surowej musi spowodować zwyżkę cen papy dachowej wszystkich gatunków w granicach od 5 do 10 proc., co podczas sezonu budowlanego ma olbrzymie znaczenie dla przedsiębiorstw budowlanych.

HANDEL KOMPENSACYJNY I TRANSAKCJE WIĄZANE.

WYSOKOŚĆ PRZYWOZU I WYWOZU.

Związek Izb Przemysłowo - Handlowych zwrócił uwagę firm eksportowych i importowych, ubiegających się o zezwolenia na transakcje wiązane w obrocie kompensacyjnym z krajami pozaeuropejskimi, na konieczność zgodnego z rzeczywistością określania przewidywanych cyfr importu i eksportu w tych transakcjach. Jak wykazuje bowiem dotychczasowa praktyka, eksporterzy i importerzy podają często wygórowane cyfry swych zapotrzebowań, celem zapewnienia sobie możności wykorzystania ewentualnej koniunktury.

Ponieważ zjawisko to utrudnia przeprowadzenie statystyki i analizy systemu transakcji wiązanych, Związek Izb zwrócił uwagę firm zainteresowanych na konieczność ścisłego określania ich zapotrzebowania oraz postanowił, iż opłaty manipulacyjne, pobierane dotychczas ex post jedynie w stosunku do efek-

BIURO BUCHALTERYJNO-REWIZYJNE
LEOPOLDA GOLDSTEINA
Kraków, ul. Starowiślna 64. — Tel.: 174-36.
organizuje biura, zakłada księgi, bilansuje, przeprowadza rozliczanie spólników
Wielkie doświadczenie w sprawach buchalteryjno-podatkowych.

tywnie dokonanego przywozu i wywozu, pobierane będą obecnie z góry przy wydawaniu promesy od całkowitej wartości określonego w promesie przywozu i wywozu.

UTRZYMYWANIE CEN PODANYCH W ZGŁOSZENIACH.

Związek Izb Przemysłowo-Handlowych zwrócił uwagę zainteresowanych na konieczność dokładnego podawania cen wywozu i przywozu w zgłoszeniach transakcji wiązanych. W szczególności niedopuszczalne jest otrzymywanie przez eksporterów, w czasie wykonywania transakcji, cen niższych, aniżeli podano w zgłoszeniu. Prowadzona będzie ścisła kontrola uzyskiwanych w eksporcie cen i dokumenty opiewające na ceny niższe, aniżeli podane w zgłoszeniu — nie będą uwzględniane dla otwierania kontygentów przywozowych.

Analogicznie wymagane będzie również ścisłe określanie cen towarów importowanych. Różnice będą dopuszczane jedynie w wypadkach udowodnienia w sposób niewątpliwy ich słuszności.

Ponadto wyjaśniono, iż dla obliczania wartości przywozu w transakcjach wiązanych przyjmowana będzie wartość cif porty polskie, — wywozu zaś fob porty polskie.

CENY CZOSNKU I ŚLIWEK.

Centralna Komisja Przywozowa komunikuje, iż ceny czosnku (Węgry) i śliwek suszonych (Jugosławia) zostały ustalone z dniem 20. X. 1936 r. w wysokości zł. 0.60 za 1 kg. franco granica polska.

ZMIANY W POZWOLENIACH PRZYWOZU.

Niejednokrotnie przy deklarowaniu towaru w urzędach celnych zachodzi potrzeba wprowadzenia zmian w pozwoleniach przywozu, np. zmiana pozycji taryfy celnej, zmiana nazwy towaru i t. p. W tych wypadkach importerzy mogą składać do Centralnej Komisji Przywozowej odpowiednie podania, załączając uprzednio wydane pozwolenia przywozu wraz z odcinkiem dewizowym. Podania tego rodzaju są rozpatrywane przez C. K. P. po ściągnięciu duplikatu pozwolenia przywozu z urzędu celnego. Dla uniknięcia tej dodatkowej manipulacji importerzy mogą podania swe kierować do C. K. P. za pośrednictwem właściwego urzędu celnego. Droga ta skraca w znacznej mierze czas załatwienia podania, gdyż urzędy celne, przesyłając podanie importera do C. K. P., załączają duplikat pozwolenia przywozu.

Złożenie podania o zmianę nie przesądza sposobu jego załatwienia, gdyż zmiany tego rodzaju są uzależnione od stanu i wysokości kontyngentu w okresie złożenia podania.

Z ostatniej chwili.

Uczczenie błp. Dra Ozjasza Thona

Na wieść o zgonie Przywódcy Żydostwa polskiego błp. Dr. Ozjasza Thona odbyło się we czwartek, dnia 12 bm. o godz. 12-tej w południe Nadzwyczajne posiedzenie Wydziału Krakowskiego Stowarzyszenia Kupców, celem złożenia hołdu pamięci i uczczenia zasług błp. Zmarłego.

Posiedzenie otworzył Prezes Stowarzyszenia p. radny S. Schechter, który w podniosłych słowach nakreślił sylwetkę błp. Zmarłego i podniósł Jego niespożyte zasługi dla Żydostwa polskiego.

Zebrani wysłuchali przemówienia p. r. Schechtera stojąc, poczem nastąpiło 2-minutowe milczenie. Na znak żałoby posiedzenie zostało zamknięte, zaś Delegacja Krakowskiego Stowarzyszenia Kupców wzięła udział w pogrzebie błp. Dr. Ozjasza Thona.

Instrukcje o wydawaniu paszportów zagranicznych

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wystosowało do wojewodów, komisarza Rządu na m. st. Warszawę i starostów okólnik, zawierający instrukcję paszportową.

Nowe przepisy paszportowe, które weszły w życie z dn. 21 sierpnia b.r., normują zagadnienie paszportów zagranicznych, przede wszystkim pod kątem usprawnienia postępowania przez: a) zniesienie istniejącego poprzednio dualizmu (o wydaniu bowiem paszportu i o wysokości opłaty paszportowej decyduje obecnie tylko powiatowa władza administracji ogólnej), b) wprowadzenie innych zasad, na których będzie się opierało obliczanie opłat za paszporty (zarówno za paszporty zwyczajne, jak i zbiorowe).

Zmiany stanu prawnego nie należy jednak — według okólnika — uważać za zmianę polityki paszportowej, wyrażającej się w podporządkowaniu wyjazdów obywateli polskich za granicę ogólnym interesom gospodarczym i politycznym Państwa. Zgodnie z tym ustawa o paszportach pozostawia władzy swobodę oceny, czy powody skłaniające do wyjazdu za granicę usprawiedliwiają w sposób dostateczny ten wyjazd, bez narażenia na szkodę interesu publicznego.

Paszport indywidualny jest zasadniczo dokumentem, służącym do legitymowania się poza granicami kraju i dającym prawo swobodnego przekraczania granic Państwa Polskiego w kierunku tego kraju, na który został wystawiony.

Osoba, ubiegająca się o paszoprt, powinna wnieść odpowiednią prośbę na piśmie (lub zgłosić prośbę ustnie do protokółu) wskazując równocześnie kraj, do którego zamierza się udać, cel wyjazdu oraz termin ważności, na jaki paszport ma być wystawiony. Ponadto, osoba ubiegająca się o paszport, obowiązana jest podać datę i miejsce urodzenia miejsce zamieszkania, numer i datę dokumentu, stwierdzającego jej obywatelstwo polskie, oraz nazwę władzy, która ten dokument wystawiła. Do podania o paszport należy dołączyć poświadczenie zamieszkania oraz dwie fotografie. Władza może zwolnić petenta od przedstawienia niektórych dowodów.

Swobodna ocena władzy co do konieczności wyjazdu za granicę ma być — według instrukcji — wyrazem całkowicie obiektywnego rozważenia motywów prośby, natomiast nie może stwarzać choćby pozorów dowolności lub szkodliwych z punktu widzenia stosunku obywatela do Państwa szykan.

Wysokość opłat paszportowych — bez względu na to, czy paszporty ważne są na wyjazd jednorazowy czy wielokrotny — uzależniona jest zasadniczo od czasu ważności, na jaki paszport został wystawiony, przy czym jednostkę czasu, służącą za podstawę obliczenia tej opłaty, stanowi miesięczny (trzydziestodniowy) okres ważności paszportu. Opłata za każdy miesięczny okres ważności paszportu wynosi 80 zł., przy czym rozpoczęty okres liczy się za cały. Oprócz tego pobiera się przepisane opłaty stemplowe od podań i załączników.

Instrukcja przewiduje poza tym stosowanie rozmaitych zniżek i ulg. Tak np. za paszporty wydawane do Palestyny pobierana będzie stawka jednomiesięczna za paszport ważny na 6 miesięcy. Całkowite zwolnienie od opłat przysługuje emigrantom oraz osobom niezamożnym, które przedstawią odpowiednie zaświadczenie, dalej dzieciom do lat 13, jeżeli są dopisane do paszportów rodziców lub opiekunów, osobom wyjeżdżającym do zagranicznych zakładów naukowych oraz niektórym osobom w związku z wykonywaniem ich zawodu.



Zastępca: **ADOLF MIRISCH Kraków, ul. Dietlowska 51**
Niezrównana książka z przepisami Dra A. Oetkera pt. „Dobra gospodyni piecze sama“ jest do nabycia we wszystkich sklepach kolonjalnych, księgarniach i u naszego zastępcy. **Cena obniżona 30 gr**

Prof. Adam Chełmoński

O wyłączeniu lokali spod ochrony.

Zaledwie kilka dni dzieli nas od ostatecznego terminu wyłączenia lokali handlowych z pod ochrony lokatorów. Sytuacja stworzona tym faktem przedstawiałaby się bardzo groźnie, gdyby nie wydany w porę dekret upoważniający sądy do udzielania lokatorom pozwanym przez właścicieli nieruchomości o eksmisję moratorium na okres do dnia 31 marca 1939 roku.

O tym, jak będzie przedstawiała się sytuacja przy zastosowaniu dekretu, rozmawiamy z wybitnym znawcą prawa gospodarczego, p. profesorem A. Chełmońskim.

OKRES PRZEJŚCIOWY.

Zasadniczą tendencją dekretu — mówi prof. Chełmoński — jest stworzenie takiego stanu prawnego, któryby w okresie przejściowym łagodził skutki wyłączenia z pod ochrony lokali, pozostających pod nią przez lat przeszło 20. Z prawa czasowego moratorium sądy mają korzystać, uwzględniając zarówno interesy lokatora, jak i właściciela domu. Do końca moratorium jednak, t.j. do 31 marca 1939 r. stosunki między właścicielami domów a najemcami lokali handlowych powinny ułożyć się w ten sposób, aby decydowała w nich wyłącznie swobodna wola obu stron.

— W tych wypadkach, gdzie lokal ma szczególniejsze znaczenie dla działalności przedsiębiorstwa lokatorzy winniby, moim zdaniem nie zwlekając dążyć do zawarcia dłuższych umów z właścicielami nieruchomości — względnie, jeśli ich żądania są zbyt wygórowane, rozglądać się za innymi odpowiednimi dla siebie lokalami.

PROCESÓW W PRZYSZŁOŚCI NIE BĘDZIE ZA DUŻO.

— Wiemy, panie profesorze, o wielkiej liczbie już wniesionych spraw o eksmisję, czy możliwe jest, żeby tak wiele procesów było również w przyszłości?

— Nie sądzę, zarówno bowiem lokator, jak i właściciel domu muszą się liczyć z tym, że wynik procesu będzie zawsze wątpliwy. Jest to zupełnie oczywiste, gdy się zważy, że sam fakt udzielenia moratorium, jak też i jego zakres w granicach, jakie dekret zakreśla, zależy całkowicie od uznania sędziego.

Najistotniejsze jest jednak to, że, choć jako droga ostateczna istnieje rozstrzygnięcie sądowe, umowy o najem lokali będą istotnie umowami dobrowolnymi, żadna ze stron bowiem nie będzie działała pod przymusem.

POŻĄDANE WSPÓŁDZIAŁANIE.

— Niepotrzebne tarcia w stosunkach między właścicielami nieruchomości a lokatorem przemysłowcem, czy kupcem mogłaby łagodzić taktowna interwencja organizacyj własności nieruchomości z jednej a kupców i przemysłowców z drugiej strony.

— Sądzę, że byłoby to pożądane, szczególniej w tych miejscowościach, gdzie, jak rychło już doświadczenie wykaże, niemożliwe jest dojście stron do porozumienia bez jakiejś mediacji.

Najlepiej będzie oczywiście, jeżeli każdy właściciel nieruchomości i każdy lokator potrafią swój wzajemny stosunek sami właściwie ułożyć.

(„Ekspress Poranny“).

ROK ZAŁOŻENIA 1890
WYTWÓRNIA MEBLI WYKWINTNYCH
FR. NAJDER
KRAKÓW KROWODERSKA 33
TELEFON 176-48
Lokal wystawowy: ulica Basztowa 13 „F E N I K S“
Posiada na składzie gotowe meble
Wykonuje zamówienia według najnowszych projektów
CENY PRZYSTĘPNE!!

Jak zwyżkowały ceny produktów rolnych.

Przeciętne ceny w całej Polsce, płacone producentom we wrześniu r. b., przedstawiały się według zestawienia Głównego Urzędu Statystycznego, w złotych następująco (w nawiasach pierwsze cyfra z sierpnia r. b., druga z września 1935 r.):

za 1 kwintal: pszenica 19.66 (18.32—15.68), żyto 13.41 (12.60—11.40), jęczmień na kaszę 13.94 (12.92—11.65), owies 12.34 (12.23—11.71), gryka 14.00 (13.47—13.49), groch 17.80 (17.83—18.27), ziemniaki 3.09 (3.23—3.24), ziemniaki fabryczne 2.58 (2.52—2.688), siano, koniczyna 5.21 (5.05—5.63), siano łąkowe 4.02 (4.01—4.36), słoma 2.38 (2.36—2.46), za sztukę: koń roboczy 223 (222—186), krowa dojna 173 (172—156), owca rzeźna 15 (14—14), za 1 kg.: wieprz żywej wagi 0.79 (0.80—0.87), za litr: mleko 0.13 (0.13—0.13), za 10 sztuk: jaja 0.50 (0.47—0.53).

Z powyższego zestawienia wynika, że we wrześniu b.r. ceny zarówno produktów roślinnych, jak i zwierząt wydatnie wzrosły. Szczególnie silna jest zwyżka zbóż w stosunku do roku poprzedniego.

Wydawca Zw. Krak. Stow. Kupców: Samuel Schechter — Redaktor odpow. N. Józef Haller
Drukarnia Józefa Fischera, Kraków Grodzka 62. Telefon 104-12.